ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 18.11.2008
COM(2008) 777 τελικό

25η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (2007)

{SEC(2008) 2854}
{SEC(2008) 2855}

25η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (2007)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Σεπτέμβριο του 2007, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τον τίτλο «Μια Ευρώπη αποτελεσμάτων – εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου»[1] στην οποία δήλωνε ότι «θα φροντίσει για την επικέντρωση της ετήσιας έκθεσης που υποβάλλει σε ζητήματα στρατηγικού χαρακτήρα, στην αξιολόγηση του υφιστάμενου νομικού καθεστώτος σε διάφορους τομείς και στις προτεραιότητες και τον προγραμματισμό των μελλοντικών εργασιών» για να «υποβοηθηθεί ο στρατηγικός διοργανικός διάλογος σχετικά με την έκταση στην οποία η κοινοτική νομοθεσία επιτυγχάνει τους στόχους της, τα προβλήματα που ανακύπτουν και τις πιθανές λύσεις».

Η παρούσα έκθεση αναδεικνύει τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν στον τομέα της εφαρμογής του δικαίου αναφέροντας τρεις μεγάλους τομείς προτεραιότητας για δράση: 1) η πρόληψη, 2) η ενημέρωση και η επίλυση των προβλημάτων που συναντούν οι πολίτες και 3) ο καθορισμός προτεραιοτήτων κατά την εξέταση των καταγγελιών και των παραβάσεων. Τονίζει περαιτέρω τη σημασία ισχυρής εταιρικής σχέσης μεταξύ Επιτροπής και κρατών μελών, η οποία ασκείται στο πλαίσιο ομάδων εμπειρογνωμόνων για τη διαχείριση της εφαρμογής των νομικών πράξεων και στηρίζεται σε ενεργό συνεργασία για την επίλυση των προβλημάτων.

Τα έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που προσαρτώνται στην παρούσα έκθεση περιγράφουν λεπτομερέστερα την κατάσταση στους διάφορους τομείς του κοινοτικού δικαίου και περιλαμβάνουν καταλόγους και στατιστικές σχετικά με το σύνολο των υποθέσεων παραβάσεων[2].

2. ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΥΟΜΕΝΑ

Ως θεματοφύλακας της Συνθήκης, η Επιτροπή έχει την εξουσία και την ευθύνη να εξασφαλίζει την τήρηση του κοινοτικού δικαίου φροντίζοντας ώστε τα κράτη μέλη να συμμορφώνονται με τους κανόνες της Συνθήκης και με την κοινοτική νομοθεσία. Οι κανόνες που προβλέπονται στη συνθήκη ΕΚ, καθώς και σε 10 000 κανονισμούς και περισσότερες από 1 700 οδηγίες που έχουν τεθεί σε ισχύ σε 27 κράτη μέλη, αποτελούν σημαντικό νομοθετικό πλαίσιο. Τα προβλήματα και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζονται από την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου είναι ως εκ τούτου αναπόφευκτα, πολυάριθμα και ποικίλα. Ορισμένοι τομείς αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες εφαρμογής οι οποίες εξετάζονται στα κεφάλαια που ακολουθούν.

---

1 COM(2007) 502, 5.9.2007.

2 SEC(2008) 2854 και SEC(2008) 2855.

2.1. Καταγγελίες και παραβάσεις

Η διαδικασία παράβασης διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην κατοχύρωση της ορθής εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου. Το 70% περίπου των καταγγελιών μπορεί να περατωθεί χωρίς να σταλεί επίσημη προειδοποιητική επιστολή· περίπου το 85% πριν από τη διατύπωση αιτιολογημένης γνώμης και ποσοστό μέχρι 93% πριν από την έκδοση απόφασης του Δικαστηρίου.

Αν συγκρίνουμε τις περιόδους 1999-2002 και 1999-2006, διαπιστώνουμε ότι ο μέσος χρόνος που απαιτείται για τη διεκπεραίωση όλων των παραβάσεων, από το άνοιγμα του φακέλου μέχρι τη διαβίβαση επιστολής για την παραπομπή στο Δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 226 της συνθήκης ΕΚ μειώθηκε από 28 περίπου μήνες σε 23. Ο μέσος χρόνος που είναι απαραίτητος για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών που κινούνται για μη κοινοποίηση των εθνικών μέτρων μεταφοράς των οδηγιών παρέμεινε κοντά στους 15 μήνες και μειώθηκε από 39 σε 35 μήνες όσον αφορά τις υποθέσεις που στηρίζονται σε καταγγελίες και αυτεπάγγελτες διαδικασίες. Το 2007, δεύτερη παραπομπή στο Δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 228 της Συνθήκης αποφασίστηκε σε επτά υποθέσεις, έναντι δέκα το 2006.

Κατά τα τέλη του 2007, η Επιτροπή ασχολείτο με περισσότερους από 3400 φακέλους καταγγελιών και παραβάσεων. Ο συνολικός αριθμός φακέλων αυξήθηκε κατά 5,9% σε σχέση με το 2006 και σημειώθηκε αύξηση 32,3% όσον αφορά τις διαδικασίες παράβασης λόγω έλλειψης κοινοποίησης των εθνικών μέτρων μεταφοράς. Οι καταγγελίες ανήλθαν στο 35,9% του συνόλου, ή άλλως στα δύο τρίτα όλων των υποθέσεων για ζητήματα άλλα πέραν της καθυστερημένης μεταφοράς, γεγονός που σημειώνει μείωση κατά 8,7% έναντι του 2006. Ο αριθμός των νέων διαδικασιών που κινήθηκαν αυτεπαγγέλτως μειώθηκε κατά 9,4%. Τον Ιανουάριο του 2007, η Επιτροπή είχε λάβει κατά μέσο όρο το 99,07% των απαιτούμενων κοινοποιήσεων όσον αφορά τα μέτρα μεταφοράς του συνόλου των εκδοθεισών οδηγιών, ενώ αυτό το ποσοστό ανήλθε σε 99,46% κατά τα τέλη του έτους, έναντι 98,93% στις αρχές του 2006 και 99,06% στα τέλη του 2006. Εντούτοις, όσον αφορά τις οδηγίες που έπρεπε να μεταφερθούν το αργότερο κατά το 2007, σημειώθηκαν καθυστερήσεις κοινοποίησης σε 64,55% των περιπτώσεων, ενώ ορισμένα κράτη μέλη ήταν δύο φορές πιο αποτελεσματικά από άλλα στο συγκεκριμένο τομέα.

2.2. Αναφορές

Ο αριθμός των αναφορών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τις οποίες η Επιτροπή καλείται να διαβιβάσει πληροφορίες εξαρτάται εν μέρει από τα αιτήματα των πολιτών. Παρά το γεγονός ότι η πλειοψηφία των αναφορών δεν αφορούν ή δεν οδηγούν σε διαδικασίες παράβασης, αυτές παρέχουν στο Κοινοβούλιο και την Επιτροπή σημαντικές πληροφορίες ως προς τις ανησυχίες των πολιτών.

Το περιβάλλον συνεχίζει να αποτελεί το θέμα των περισσότερων αναφορών (146 από περίπου 420 – αναφορές σχετικά με την ατμοσφαιρική ρύπανση, τη ρύπανση των υδάτων και την ηχορύπανση), ενώ ακολουθεί η απασχόληση, οι κοινοτικές υποθέσεις και η ισότητα ευκαιριών, που έχουν αποτελέσει το αντικείμενο 89 αναφορών [εργατική νομοθεσία (30), ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών (28), ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων και κοινωνική ασφάλεια (25)].

Περισσότερες από 20 αναφορές αφορούσαν τις δημόσιες συμβάσεις (ιδιαίτερα τα σχέδια αστικής ανάπτυξης στην Ισπανία), 20 περίπου αφορούσαν την αναγνώριση των διπλωμάτων (κυρίως τα διπλώματα τουριστικών οδηγών και εκπαιδευτών σκι), 15 τις υπηρεσίες και τους

χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (ενδοκοινοτικές πληρωμές). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνέταξε έκθεση σχετικά με την κρίση της ασφαλιστικής εταιρείας «Equitable Life» σε απάντηση ορισμένων αναφορών. Περισσότερες από 30 αναφορές κατατέθηκαν στον τομέα της δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας, 21 αφορούσαν τις μεταφορές, 16 τη φορολογία και την τελωνειακή ένωση (το μεγαλύτερο μέρος αφορούσε την έμμεση φορολογία των αυτοκινήτων και τη διπλή άμεση φορολογία) και 11 τη γεωργία.

2.3. Τομεακή ανάλυση

Ο όγκος των καταγγελιών και παραβάσεων παραμένει σημαντικός στους ακόλουθους τομείς: περιβάλλον, εσωτερική αγορά, φορολογία και τελωνειακή ένωση, ενέργεια, μεταφορές και απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και ισότητα ευκαιριών, υγεία και προστασία των καταναλωτών, δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια, τομείς στους οποίους το νομοθετικό πλαίσιο το οποίο παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον για τους πολίτες, αναπτύσσεται ταχέως.

Μία συνοπτική ανάλυση των σημαντικότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζονται σε σειρά σημαντικών τομέων που καλύπτουν μία ευρεία γκάμα θεμάτων παρατίθεται στη συνέχεια. Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής παρουσιάζει πιο λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την «κατάσταση στους διάφορους τομείς»[3].

Στον τομέα της *γεωργίας*, υπάρχουν περισσότερα από 2400 νομοθετικά μέτρα, ως επί το πλείστον κανονισμοί. Αυτό το νομοθετικό πλαίσιο χαρακτηρίζεται από σχετική σταθερότητα και αποτελεί το αντικείμενο συχνών τεχνικών ενημερώσεων και τακτικής επανεξέτασης των πολιτικών. Το μεγαλύτερο μέρος της νομοθεσίας είναι άμεσα εφαρμοστέο και αφορά την οικονομική στήριξη των αγορών, η οποία γίνεται μέσω ενός μηχανισμού εκκαθάρισης των λογαριασμών προκειμένου να αποφευχθούν εσφαλμένες πληρωμές από τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Προκύπτει ότι οι νομικές διαδικασίες κινήθηκαν από τα κράτη μέλη κατά της Επιτροπής και όχι το αντίθετο. Η διαχείριση εξασφαλίστηκε από περισσότερες από 140 επιτροπές και ομάδες εμπειρογνωμόνων. Η απλούστευση στο συγκεκριμένο τομέα έγινε με τον ενιαίο κανονισμό για την κοινή οργάνωση των αγορών και με μεταρρυθμίσεις στον αμπελοοινικό τομέα και στον τομέα των οπωροκηπευτικών. Εξετάστηκαν οι δυσκολίες εφαρμογής του συστήματος πολλαπλής συμμόρφωσης για τα συστήματα άμεσης υποστήριξης. Δόθηκε προσοχή στους στόχους του «τσεκ απ», δηλαδή πιο αποτελεσματική και απλουστευμένη άμεση βοήθεια, εκσυγχρονισμός των μηχανισμών στήριξης της αγοράς και ανάγκες που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, παραγωγή βιοενέργειας, διαχείριση των υδάτων και βιοποικιλότητα.

Ο τομέας της *εσωτερικής αγοράς και των υπηρεσιών* συνεχίζει να δημιουργεί ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων και να οδηγεί στην έναρξη πολυάριθμων διαδικασιών παράβασης, κυρίως όσον αφορά τις διασυνοριακές επενδύσεις και την παροχή υπηρεσιών στον τομέα της υγείας. Οι καθυστερήσεις μεταφοράς των οδηγιών συνεχίζουν να αποτελούν πρόβλημα: κινήθηκαν 206 διαδικασίες παράβασης[4], ενώ καθυστερήσεις σημειώθηκαν όσον αφορά τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, το δίκαιο των εταιρειών και τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τα επαγγελματικά προσόντα και την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων. Τα πρόσφατα στοιχεία μαρτυρούν ουσιαστική βελτίωση, αλλά αυτή η τάση εναπομένει ακόμα να επιβεβαιωθεί. Συνεχίζει να είναι απαραίτητη η καταβολή σημαντικών προσπαθειών όσον αφορά τους μηχανισμούς διαχείρισης, για παράδειγμα κάνοντας καλή

---

[3] SEC(2008) 2854.

[4] Όλα τα στοιχεία αναφέρονται στο 2007, εκτός αντίθετης ένδειξης.

χρήση του δικτύου επιτροπών σε τρία επίπεδα στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς επίσης των ομάδων εμπειρογνωμόνων για το δίκαιο των εταιρειών και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Για να εξασφαλιστεί η *ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων που δεν αποτελούν το αντικείμενο εναρμόνισης,* τα κράτη μέλη και η Επιτροπή οφείλουν να λάβουν μεγάλο αριθμό λεπτομερών προληπτικών μέτρων και να καθιερώσουν εμπεριστατωμένο διάλογο όσον αφορά την κοινοποίηση και την εξέταση των σχεδίων νέων τεχνικών κανόνων βάσει της οδηγίας 98/34. Αυτά τα μέσα επιτρέπουν να αποφευχθούν προβλήματα συμβατότητας μεταξύ των εθνικών ρυθμίσεων και του κοινοτικού δικαίου, συμβάλλουν στη σαφήνεια και την αποτελεσματικότητα αυτού του δικαίου και, γενικά, στις προσπάθειες που καταβάλλονται για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Τα περισσότερα προβλήματα επιλύονται σε μερικούς μήνες. Η συγκεκριμένη οδηγία εφαρμόζεται εξίσου στις εθνικές ρυθμίσεις που αφορούν τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών.

Το *νομοθετικό κεκτημένο στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων* είναι σχετικά σταθερό, αν αγνοηθεί το πρόβλημα που δημιουργείται από τις καθυστερήσεις μεταφοράς, που έδωσε λαβή για να κινηθούν 227 νέες διαδικασίες παράβασης κατά το 2007. Βασική πρόκληση συνεχίζει να αποτελεί η ανάγκη τακτικής τεχνικής ενημέρωσης. Η εφαρμογή του κανονισμού REACH (καταχώρηση, αξιολόγηση και έγκριση χημικών ουσιών) για τις χημικές ουσίες προϋποθέτει ενέργειες προτεραιότητας για διάστημα ορισμένων ετών κατά το ξεκίνημα της υπηρεσίας και τη δημιουργία του δικτύου σημείων επαφής.

Όσον αφορά την *υγεία και την προστασία του καταναλωτή,* η καθυστερημένη μεταφορά των οδηγιών έδωσε λαβή για να κινηθούν περισσότερες από 330 διαδικασίες παράβασης. Οι επιθεωρήσεις, όπως και άλλα ειδικά μέτρα, συνεχίζουν να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο για να κατοχυρωθεί η ασφάλεια των τροφίμων και των ειδών διατροφής. Δίνεται προτεραιότητα στην ενίσχυση του δικτύου συνεργασίας για την προστασία των καταναλωτών με στόχο να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική υποστήριξη των συμφερόντων των πολιτών.

Το κεκτημένο συνεχίζει να αναπτύσσεται ταχέως στον τομέα των *μεταφορών*. Οι καθυστερήσεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο παραμένουν προβληματικές. Οι συνεχείς προσπάθειες που καταβάλλονται για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και την επίλυση των προβλημάτων με τα κράτη μέλη συνεχίζουν να αποτελούν προτεραιότητα. Όσον αφορά τη μετάβαση προς ένα κοινοτικό καθεστώς «ανοιχτών αιθέρων» με τις Ηνωμένες Πολιτείες, η κατάσταση εξελίσσεται θετικά. Φαίνεται ότι η εφαρμογή των δικαιωμάτων των επιβατών αεροπορικών μεταφορών, κυρίως επιβατών μειωμένης κινητικότητας, πρέπει να αποτελέσει το αντικείμενο στενής παρακολούθησης. Οι επιθεωρήσεις συνεχίζουν να αποτελούν τη σημαντικότερη εγγύηση εναέριας και θαλάσσιας ασφάλειας και προστασίας.

Η νομοθεσία της ΕΕ εξελίσσεται ταχέως εξίσου στον τομέα της *ενέργειας*. Ο συντονισμός της ασφάλειας του εφοδιασμού σε φυσικό αέριο συνεχίζει να αποτελεί σημαντική πρόκληση, παράλληλα με την ορθή και εμπρόθεσμη εφαρμογή της τρίτης σειράς οδηγιών για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, ενώ οι αποστολές ελέγχου και επιθεώρησης πρέπει να συνεχιστούν για να ελεγχθεί η τήρηση των κανόνων στον τομέα της προστασίας από την ακτινοβολία και των πυρηνικών διασφαλίσεων.

Στον τομέα των *τελωνείων και της άμεσης και έμμεσης φορολογίας*, το ευρύ πεδίο εφαρμογής του κεκτημένου και τα όρια της εναρμόνισης οδήγησαν στην κίνηση μεγάλου αριθμού διαδικασιών παράβασης και αιτήσεων για την έκδοση προδικαστικής απόφασης στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, όσον αφορά εν γένει τη φορολογία και το ΦΠΑ ειδικότερα.

Σημειώθηκε σημαντική αύξηση των διαδικασιών σχετικά με τη μη διακριτική μεταχείριση στον τομέα της άμεσης φορολογίας. Στον τομέα των τελωνείων, το ζητούμενο είναι η απλούστευση της νομοθεσίας και ο εξορθολογισμός των διαδικασιών.

Στον τομέα της *απασχόλησης, των κοινωνικών υποθέσεων και της ισότητας των ευκαιριών,* μειώθηκε ο σημαντικός αριθμός φακέλων παραβάσεων που έχουν σχέση με καθυστερήσεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Ο φόρτος εργασίας παραμένει εντούτοις υψηλός στους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης, της ελεύθερης κυκλοφορίας, της εργατικής νομοθεσίας και της ισότητας των ευκαιριών/καταπολέμησης της διακριτικής μεταχείρισης. Λόγω των κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία που συνδέονται με τις επαγγελματικές ασθένειες και τα εργατικά ατυχήματα πρέπει να χορηγηθεί εντελώς ιδιαίτερη προσοχή στις οδηγίες σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την κατασκευαστική, ναυτική και εξορυκτική βιομηχανία.

Στον τομέα της *κοινωνίας της πληροφορίας,* το κανονιστικό πλαίσιο του 2002 για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες συνέχισε να αποτελεί το αντικείμενο πολλών προβλημάτων που οφείλονται σε εσφαλμένη υλοποίηση ή εφαρμογή. Η Επιτροπή πρότεινε σειρά νομικών μέσων με σκοπό να τροποποιήσει και να συμπληρώσει το υφιστάμενο πλαίσιο. Η υλοποίηση της πρόσφατα τροποποιημένης οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων επικοινωνίας μπορεί να δώσει λαβή για αύξηση του αριθμού των καταγγελιών. Η καθυστερημένη μεταφορά της οδηγίας σχετικά με τις πληροφορίες του δημόσιου τομέα προκάλεσε καθυστέρηση δύο περίπου ετών στην αξιολόγηση της συμβατότητας.

Το κεκτημένο στον τομέα του *περιβάλλοντος* είναι ευρύ και φιλόδοξο, εφαρμόζεται σε πολύ διαφορετικές καταστάσεις στα κράτη μέλη, διευθύνεται από πολλές κυβερνητικές υπηρεσίες που παρεμβαίνουν σε διάφορα επίπεδα και δημιουργεί μεγάλο ενδιαφέρον εκ μέρους του κοινού. Πολλά προβλήματα συνδέονται με την καθυστερημένη και εσφαλμένη μεταφορά των οδηγιών, η οποία οδήγησε στην έναρξη 125 νέων διαδικασιών παράβασης κατά το 2007. Σε αυτό προστίθενται οι τομεακές προκλήσεις που περιγράφονται λεπτομερώς στην ανακοίνωση σχετικά με την «Εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας»[5].

Καταβλήθηκαν προσπάθειες για την απλούστευση και τον εκσυγχρονισμό των παλαιών νομοθεσιών στους τομείς των αποβλήτων, του ύδατος, του αέρα και των βιομηχανικών εκπομπών, προκειμένου να βοηθηθούν τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που δημιουργούνται με την εφαρμογή αυτών των διατάξεων. Η οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα επανεξετάστηκε κατά τρόπον ώστε να διευκρινιστούν ορισμένοι ορισμοί καθώς επίσης να παγιωθούν και να απλουστευθούν ορισμένες διατάξεις. Πολύ σημαντικές καθυστερήσεις, κυρίως συνδεόμενες με ακατάλληλες επενδύσεις, συνεχίζουν να παρατηρούνται όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων. Εξάλλου, η ανάπτυξη των υποδομών πρέπει να συνεχιστεί σε χιλιάδες μεγάλα αστικά κέντρα προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση των διατάξεων της οδηγίας για τα αστικά απόβλητα. Η οδηγία πλαίσιο στον τομέα του ύδατος αποτελεί καλό παράδειγμα των προσπαθειών που καταβλήθηκαν κατά το παρελθόν για να απλουστευθούν και να παγιωθούν διάφορες νομοθεσίες. Είναι πιθανό να αυξηθεί ο αριθμός των φακέλων στο μέτρο που θα εκπνεύσουν οι προθεσμίες εφαρμογής διαφόρων διατάξεων.

Η γενικευμένη μη τήρηση, σε πολλές πόλεις, των οριακών τιμών ποιότητας του αέρα, κυρίως όσον αφορά τις εκπομπές διοξειδίου του θείου και αιωρούμενων σωματιδίων, δημιουργεί έκδηλα σοβαρά προβλήματα. Σημαντικές προσπάθειες καταβλήθηκαν για να απλουστευτούν

---

[5] COM(2008) 773.

και να εξορθολογιστούν οι κανόνες όσον αφορά τις βιομηχανικές εκπομπές. Σημειώθηκαν όμως μεγάλες καθυστερήσεις στη χορήγηση αδειών σε χιλιάδες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μία από τις συνεχιζόμενες προκλήσεις είναι να εξασφαλιστεί η επικαιροποίηση των «καλύτερων διαθέσιμων τεχνικών» και των συναφών εγγράφων αναφοράς. Ενώ ο όγκος των παραβάσεων της οδηγίας για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων παραμένει μεγάλος, αν και σταθερός, παρατηρείται αύξηση του όγκου των υποθέσεων που αφορούν την οδηγία για τη στρατηγική περιβαλλοντικής αξιολόγησης. Όσον αφορά την κλιματική αλλαγή, η πλήρης εφαρμογή του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής, συμπεριλαμβανομένης της ανά δύο έτη υποχρέωσης υποβολής εκθέσεων, αποτελεί σημαντική πρόκληση. Συνεχίζει να σημειώνεται πρόοδος όσον αφορά την αναγνώριση των προστατευομένων οικοτόπων σύμφωνα με τις οδηγίες για τα πτηνά και τους οικοτόπους αλλά χρειάζεται να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για να βελτιωθεί η προστασία ορισμένων οικοτόπων και ειδών.

Στον τομέα της *δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας,* το κεκτημένο αυξήθηκε σημαντικά. Οι κύριες προκλήσεις συνίστανται στην εξασφάλιση της ορθής και εμπρόθεσμης εφαρμογής της εντελώς πρόσφατης νομοθεσίας μαζί με τη διαχείριση μεγάλου αριθμού αλληλογραφίας, καταγγελιών και αυξανόμενου αριθμού παραβάσεων. Το συμπέρασμα για το 2008 της μελέτης σχετικά με τη μεταφορά των δέκα οδηγιών στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης θα μπορούσε να δικαιολογήσει την έναρξη διαδικασιών παράβασης και το αυτό ισχύει για την ενίσχυση των δικαιωμάτων των υπηκόων τρίτων χωρών. Ο αυξημένος αριθμός ερευνών και καταγγελιών σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα, την ιθαγένεια και την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων φαίνεται να παραμένει υψηλός.

3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

3.1. Δράση 1: Ενίσχυση των προληπτικών μέτρων

Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου σε μία Ευρωπαϊκή Ένωση που απαριθμεί 27 κράτη μέλη, πρέπει να διπλασιαστούν οι προσπάθειες για την πρόληψη των παραβάσεων. Αναλαμβάνεται υποχρεωτικά δράση με σκοπό να επανορθώσει τις διαπιστωθείσες παραβάσεις σε περιπτώσεις κατά τις οποίες πολίτες και επιχειρήσεις έχουν απόλυτα στερηθεί του ευεργετήματος της συγκεκριμένης νομοθεσίας. Πρέπει να καταβληθούν αυξημένες προσπάθειες από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη για την επανόρθωση αυτής της κατάστασης.

α) Βελτίωση των νομοθετικών μέσων

Έχει καταβληθεί η μέγιστη δυνατή προσπάθεια για να εξασφαλιστεί η σαφήνεια, η απλότητα, η λειτουργικότητα και η εφαρμοσιμότητα της νομοθεσίας. Αυξημένη προσοχή δόθηκε σε θέματα εφαρμογής, διαχείρισης και εκτέλεσης κατά την επεξεργασία προτάσεων, την αξιολόγηση των επιπτώσεων και καθόλη τη διάρκεια του κύκλου πολιτικής. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των επιπτώσεων τροποποιήθηκαν για να εξασφαλιστεί ότι οι επιλογές όσον αφορά την εφαρμογή και τον έλεγχο, καθώς και η επιλογή του νομικού μέσου, αποτελούν το αντικείμενο εμπεριστατωμένου ελέγχου.

Θα προταθούν κανονισμοί, κατά περίπτωση, για τα μέτρα εφαρμογής τεχνικού χαρακτήρα. Για παράδειγμα, εκδόθηκαν κανονισμοί για τα τέλη περιαγωγής, υποβλήθηκαν προτάσεις κανονισμών για τα καλλυντικά προϊόντα και τα προϊόντα δομικών κατασκευών και προβλέπονται κανονισμοί όσον αφορά την υγεία των ζώων, και τα κλωστοϋφαντουργικά

προϊόντα. Στον τομέα των αυτοκινήτων οχημάτων, εφαρμόζονται τώρα διατάξεις πλαίσια μέσω κανονισμών της Επιτροπής. Κανονισμοί χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή οδηγιών για τα νομικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα και την εφαρμογή τεχνικών προδιαγραφών για τον οικολογικό σχεδιασμό προϊόντων που καταναλώνουν ενέργεια. Κανονισμοί έχουν θεσπιστεί όσον αφορά την εναρμόνιση των χημικών ουσιών στο πλαίσιο του REACH και άλλοι κανονισμοί έχουν προταθεί για να ενισχυθεί η αμοιβαία αναγνώριση που συνδέεται με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να συμβάλουν στην αποσαφήνιση και την απλούστευση της νομοθεσίας όταν εξετάζουν τις προτάσεις της Επιτροπής που υπάγονται στη διαδικασία συναπόφασης.

β) Προετοιμασία της ορθής εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη καταβάλλουν προσπάθειες να βελτιώσουν τη μεταφορά των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο. Ο στόχος της Επιτροπής είναι να φροντίσει ώστε οι προτάσεις νέων οδηγιών να συνοδεύονται, καθόλη τη διάρκεια του νομοθετικού κύκλου, από σχέδια μεταφοράς βασισμένα σε ανάλυση κινδύνου, τα οποία να προσδιορίζουν τις απαραίτητες ενέργειες σε συνάρτηση με το περιεχόμενο των οδηγιών και τις πιθανές δυσκολίες εφαρμογής. Η Επιτροπή προτίθεται να δημιουργήσει, στα κράτη μέλη, δίκτυα υπαλλήλων που θα είναι υπεύθυνοι για τη μεταφορά όλων των νέων οδηγιών και για την επιγραμμική (on-line) ανταλλαγή ερωτήσεων και απαντήσεων.

Εργαστήρια σχετικά με το θέμα της μεταφοράς διοργανώνονται για πολλές νέες οδηγίες, οι οποίες αφορούν κυρίως τα νομικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, την ασφάλεια, τον τραπεζικό τομέα, τις κινητές αξίες, το δίκαιο των εταιρειών, τη λογιστική και τον έλεγχο των λογαριασμών στην εσωτερική αγορά. Συνεχίζουν να διοργανώνονται «συνεδριάσεις πακέτα» όσον αφορά τη μεταφορά στους διάφορους τομείς. Η ομάδα ρυθμιστικών αρχών και η επιτροπή επαφών συνέρχονται συχνά σε σχέση με την οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων επικοινωνίας και παρέχουν τη βοήθειά τους για ορισμένα θέματα μεταφοράς. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων για τον έλεγχο και την πρόληψη της βιομηχανικής ρύπανσης πρόκειται να μετατραπεί σε ομάδα εμπειρογνωμόνων στον τομέα των βιομηχανικών εκπομπών, η οποία θα διαθέτει διευρυμένη εντολή όσον αφορά τη μεταφορά. Έξι συνεδριάσεις της ομάδας εμπειρογνωμόνων πραγματοποιήθηκαν το 2007 και έξι περαιτέρω προβλέπονται για το 2008 όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας «Υπηρεσίες».

Μεγαλύτερες προθεσμίες μεταφοράς, όπως αυτή των τριών ετών που προτείνεται από την οδηγία «Φερεγγυότητα ΙΙ» στον τομέα των ασφαλειών, θα μπορούσαν να αποδειχθούν απαραίτητες στην περίπτωση πιο πολύπλοκων νομικών μέσων. Σε ιδιαίτερες περιστάσεις, ορισμένα στοιχεία της μεταφοράς μπορούν να εισαχθούν σταδιακά με διαφορετικές προθεσμίες, γεγονός που επιτρέπει τη βελτίωση της παρακολούθησης, τη διαπίστωση των καθυστερήσεων και την ταχεία λήψη επανορθωτικών μέτρων.

Η Επιτροπή συνεργάζεται επίσης με τις διοικήσεις και τους φορείς των κρατών μελών για να εξασφαλίσει την εμπρόθεσμη υλοποίηση και την ορθή εφαρμογή των κανονισμών, όπως πράττει για τον κανονισμό σχετικά με τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών, βοηθώντας στη βελτίωση των διαδικασιών των κρατών μελών και καταρτίζοντας ένα τυποποιημένο έντυπο καταγγελίας και ένα έγγραφο προσανατολισμού.

γ) Αξιολόγηση της συμμόρφωσης των μέτρων μεταφοράς και πρόληψη της κακής εφαρμογής

Ορισμένα νομικά μέσα χρησιμοποιούνται για να αποτραπεί η απουσία συμμόρφωσης της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους με το κοινοτικό δίκαιο, καθώς και η εσφαλμένη εφαρμογή αυτού του δικαίου από τις διοικήσεις του κράτους μέλους. Μεταξύ αυτών των νομικών μέσων συγκαταλέγονται η διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης των κειμένων που έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο, οι συνεδριάσεις επιτροπών και ομάδων εμπειρογνωμόνων, οι επιθεωρήσεις, τα ερωτηματολόγια, οι εκθέσεις εφαρμογής, οι αποστολές έρευνας, οι προηγούμενες κοινοποιήσεις σχεδίων νέων τεχνικών ρυθμίσεων και τέλος οι μελέτες και οι αναλύσεις.

Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης στηρίζεται σε ανάλυση κινδύνου και λαμβάνει υπόψη την πείρα που υπάρχει όσον αφορά την αξιοπιστία της μεταφοράς, το περιεχόμενο του μέτρου, τις προπαρασκευαστικές εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί ενόψει της μεταφοράς και τις εκθέσεις που έχουν διαβιβαστεί από τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Παρά το γεγονός ότι η αξιολόγηση της συμμόρφωσης διαδραματίζει σημαντικό ρόλο σε πολλούς τομείς, μεταξύ των οποίων και ο τομέας της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, σε άλλους τομείς, όπως ο τομέας των ειδών διατροφής και των τροφίμων για ζώα, τα συστήματα ελέγχου των κρατών μελών πρέπει να επαληθεύονται στο πλαίσιο επιθεωρήσεων που διεξάγονται από το γραφείο τροφίμων και κτηνιατρικών θεμάτων. Άλλες μορφές επιθεωρήσεων διοργανώνονται επίσης σε τομείς όπως η ασφάλεια των θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορών και ο έλεγχος των πυρηνικών διασφαλίσεων.

δ) Ενεργητική διαχείριση: ο ρόλος των επιτροπών και των ομάδων εμπειρογνωμόνων

Περίπου 260 επιτροπές και 1200 ομάδες εμπειρογνωμόνων εξασφαλίζουν τη διαχείριση του κεκτημένου και την ενημέρωση των τεχνικών απαιτήσεων και συμβάλλουν στην κατάρτιση του καταλόγου των απαραίτητων νομοθετικών τροποποιήσεων. Εργάζονται βάσει ερμηνευτικών κατευθυντηρίων γραμμών και κωδίκων δεοντολογίας, εξετάζουν ειδικά προβλήματα και αναζητούν μέσα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής της νομοθεσίας. Οι ΜΚΟ, οι επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη συμμετέχουν επίσης ενεργά στις εργασίες αυτές. Απλά και μόνο στον τομέα της γεωργίας, πραγματοποιήθηκαν, κατά το 2007, 256 συνεδριάσεις εκ μέρους 31 ρυθμιστικών και διαχειριστικών επιτροπών και 118 συνεδριάσεις συμβουλευτικών ομάδων και ομάδων εμπειρογνωμόνων. Θεσπίστηκαν 38 κατευθυντήριες γραμμές για τα φυτοϋγειονομικά προϊόντα και καταβλήθηκαν εντατικές προσπάθειες για την ασφάλεια των τροφίμων υπό τη μορφή συνεδριάσεων εμπειρογνωμόνων, συσκέψεων προσανατολισμού και καταρτίσεων. Όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, τρία επίπεδα επιτροπών τείνουν να προωθήσουν την κοινή ερμηνεία και εφαρμογή της νομοθεσίας και βελτιώνουν την πρακτική διαχείριση.

3.2. Δράση 2: Παροχή πληροφοριών και επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις

Η έκταση του πεδίου εφαρμογής και ο σημαντικός όγκος του κοινοτικού νομοθετικού πλαισίου που εφαρμόζεται σε 27 κράτη μέλη δημιουργούν αναπόφευκτα μεγάλο αριθμό ερωτήσεων, αιτήσεων και καταγγελιών. Το καλύτερο μέσο για την υπεράσπιση των συμφερόντων των πολιτών και των επιχειρήσεων είναι η εξεύρεση λύσεων με ταχύ και άτυπο τρόπο. Πολλά προβλήματα μπορούν πράγματι να αντιμετωπιστούν πολύ αποτελεσματικά με

μία πρώτη ανταλλαγή πληροφοριών και χρησιμοποιώντας μεθόδους που βασίζονται στη συνεργασία. Η Επιτροπή απαντά στους πολίτες με τη μεσολάβηση της Europe Direct, της υπηρεσίας προσανατολισμού των πολιτών, του δικτύου-ΕΚΚ (δίκτυο Ευρωπαϊκών Κέντρων Καταναλωτών) και του δικτύου «Euro-jus», καθώς και στο πλαίσιο εκτεταμένων εργασιών που διεξάγονται από τις υπηρεσίες της.

Το κοινοτικό δίκαιο προβλέπει πολλά μέσα προσφυγής που επιτρέπουν στους πολίτες να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους απέναντι στους οικονομικούς φορείς. Πρόκειται κυρίως για τις ειδικές διαδικασίες εξέτασης των καταγγελιών που αφορούν τα δικαιώματα των επιβατών εναέριων μεταφορών, το μηχανισμό διευθέτησης των διαφορών της οδηγίας που αφορά την καθολική υπηρεσία τηλεπικοινωνιών και τη συνεργασία για την εκτέλεση των κανόνων προστασίας των καταναλωτών. Η Επιτροπή συντονίζει το δίκτυο SOLVIT, στο εσωτερικό του οποίου τα κράτη μέλη συνεργάζονται για την επίλυση διασυνοριακών προβλημάτων που οφείλονται στην ενδεχόμενα κακή εφαρμογή από τις δημόσιες αρχές της νομοθεσίας που αφορά την εσωτερική αγορά, χωρίς να χρειάζεται να κινηθούν δικαστικές διαδικασίες.

Η Επιτροπή έχει επίσης ξεκινήσει το σχέδιο «EU PILOT» για να προσφέρει απαντήσεις και ταχύτερες και καταλληλότερες λύσεις στα ζητήματα και τα προβλήματα που εμφανίζονται κατά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και τα οποία απαιτούν συμπληρωματικές πληροφορίες για την πραγματική ή νομική κατάσταση που επικρατεί σε κάποιο κράτος μέλος. 15 κράτη μέλη συμμετέχουν στο συγκεκριμένο σχέδιο, το οποίο ξεκίνησε στις 15 Απριλίου 2008. Κατά τα μέσα Σεπτεμβρίου, είχαν εισαχθεί στο σύστημα περισσότερες από 130 υποθέσεις, σε τομείς όπως η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία, η κοινωνική ασφάλιση και η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, τα ζητήματα θεωρήσεων, η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, οι δημόσιες συμβάσεις, η περιβαλλοντική νομοθεσία, η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, καθώς και η άμεση και έμμεση φορολογία. Μία πρώτη αξιολόγηση του σχεδίου θα πραγματοποιηθεί μετά από ένα έτος.

Αυτά τα νομικά μέσα μαρτυρούν τη σαφή βούληση της Επιτροπής και των κρατών μελών να βοηθήσουν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις εντατικοποιώντας τη συνεργασία τους για να επωφεληθούν πλήρως από τα προτερήματα που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.3. Δράση 3: Διαχείριση των καταγγελιών και των παραβάσεων - Καθορισμός των τομεακών προτεραιοτήτων

Η αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας σε μία Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελούμενη από 27 κράτη μέλη προϋποθέτει το σαφή καθορισμό προτεραιοτήτων εκ μέρους της Επιτροπής. Στόχος είναι η μεγιστοποίηση του οφέλους για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Για να το επιτύχει, η Επιτροπή πρέπει να δώσει προτεραιότητα στην εξέταση των παραβάσεων που έχουν το μεγαλύτερο αντίκτυπο στο γενικό συμφέρον. Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης άλλες υποθέσεις μέσω μηχανισμών επίλυσης των προβλημάτων, όπως το SOLVIT ή το EU PILOT. Αυτές οι υποθέσεις, για τις οποίες η συνεργασία με τα κράτη μέλη θα μπορούσε να αποδειχθεί επωφελής με σκοπό την επαλήθευση της νομικής ή πραγματικής κατάστασης που έχει σχέση με συγκεκριμένη καταγγελία, μπορούν συχνά να εξετάζονται πιο αποτελεσματικά μέσω αυτών των μηχανισμών, γεγονός που επιτρέπει τη βελτίωση του αποτελέσματος για κάθε πολίτη. Ανάλογα με την περίπτωση, θα μπορούν να κινηθούν διαδικασίες παράβασης. Στην ανακοίνωσή της του 2007, η Επιτροπή όρισε γενικές προτεραιότητες, διατηρώντας πάντα το δικαίωμα να ορίσει κριτήρια προτεραιότητας για έναν ιδιαίτερο τομέα. Κατ'αυτόν τον τρόπο η Επιτροπή θα φροντίσει ώστε να εξασφαλισθεί η παρακολούθηση όλων των υποθέσεων, αξιολογώντας τα μέσα που είναι σε θέση να παράγουν

ταχύ και ικανοποιητικό αποτέλεσμα, διατηρώντας παράλληλα το δικαίωμα να κινήσει τυπική διαδικασία για κάθε παράβαση του κοινοτικού δικαίου, και διατηρώντας τις εγγυήσεις που προβλέπονται από την ανακοίνωση του 2002 όσον αφορά τις σχέσεις με τους καταγγέλλοντες[6].

Πρόκειται κυρίως για τις ακόλουθες προτεραιότητες, οι οποίες παρουσιάζονται με περισσότερες λεπτομέρειες στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την «Κατάσταση στους διάφορους τομείς» [SEC(2008) 2854]:

- *Εσωτερική αγορά και υπηρεσίες*- οι δράσεις προτεραιότητας επικεντρώνονται στις παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου (1) που παραβιάζουν τις θεμελιώδεις ελευθερίες που ασκούν μεγάλη επίδραση στα δικαιώματα των πολιτών, (2) που απειλούν τη γενική λειτουργία της τομεακής νομοθεσίας ή αφορούν σημαντικά νομικά προηγούμενα ή (3) που είναι σε θέση να έχουν σημαντικές οικονομικές συνέπειες για την εσωτερική αγορά ή έναν ειδικό τομέα αυτής της αγοράς. Στον τομέα των υπηρεσιών, οι εργασίες επικεντρώθηκαν σε υποθέσεις σαφούς διακριτικής μεταχείρισης λόγω ιθαγένειας ή σε υποθέσεις που είχαν επιπτώσεις για ορισμένες κατηγορίες παρόχων υπηρεσιών σε σημαντικούς τομείς.

- *Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες*- θέματα όπως οι περιορισμοί των επενδύσεων για λόγους εθνικής ασφάλειας ή λόγω επιπτώσεων στα καθεστώτα συνταξιοδότησης.

- *Εργασιακά δικαιώματα, εργατικό δίκαιο, κοινωνική ασφάλιση και καταπολέμηση των διακρίσεων* – όταν οι συνέπειες για τους πολίτες είναι σημαντικές, ο καθορισμός προτεραιοτήτων μπορεί να συνεπάγεται ένα μέγιστο όφελος για μεγάλο αριθμό προσώπων. Συμπληρωματικά μέτρα θα εφαρμοστούν για να βοηθηθούν οι πολίτες να επιλύσουν τα ιδιαίτερα προβλήματά τους και θα εξασφαλιστεί παρακολούθηση της γενικής κατάστασης με σκοπό να υπάρξουν άλλες κατάλληλες δράσεις, κατά περίπτωση.

- *Θεμελιώδη δικαιώματα, ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, μετανάστευση, άσυλο, ιθαγένεια και πολιτική δικαιοσύνη* – η προτεραιότητα θα συνεχίσει να χορηγείται στα προβλήματα των οποίων οι επιπτώσεις είναι σημαντικές για τα θεμελιώδη δικαιώματα και την ελεύθερη κυκλοφορία, καθώς και σε ζητήματα αστικού δικαίου στον τομέα του γάμου και της γονικής μέριμνας. Συμπληρωματικά μέτρα θα εφαρμοστούν για να βοηθηθούν οι πολίτες στην επίλυση των ιδιαίτερων προβλημάτων τους και θα εξασφαλιστεί παρακολούθηση της γενικής κατάστασης με σκοπό να αναληφθούν άλλες κατάλληλες δράσεις, κατά περίπτωση.

- *Περιβάλλον* – η συλλογική εξέταση παρόμοιων παραβάσεων στο πλαίσιο οριζοντίων υποθέσεων, κυρίως όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης· τα μεγάλα σχέδια υποδομής, ιδιαίτερα εκείνα που επωφελούνται κοινοτικής χρηματοδότησης· οι παραβάσεις που έχουν σημαντικές άμεσες ή επανειλημμένες αρνητικές επιπτώσεις για τους πολίτες, ή που υποβαθμίζουν σοβαρά την ποιότητα της ζωής τους[7].

- *Μεταφορές* – η ασφάλεια των επιβατών και των μεταφορών, καθώς και οι πολιτικές αειφόρου ανάπτυξης που έχουν ευρείες επιπτώσεις.

---

6 COM(2002)141.

7 Βλέπε περαιτέρω COM(2008) 773.

- *Ενέργεια – οι δράσεις που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην προσπάθεια καταπολέμησης της αλλαγής του κλίματος και οι οποίες κατοχυρώνουν ασφαλή και ανταγωνιστική ενεργειακή προμήθεια.*

- *Κοινωνία της πληροφορίας* – τα ζητήματα που έχουν συστηματική σημασία για τη λειτουργία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, τα ζητήματα προστασίας των καταναλωτών (όπως ο ενιαίος ευρωπαϊκός αριθμός κλήσης έκτακτης ανάγκης 112) στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, οι κανόνες που διέπουν την τηλεοπτική διαφήμιση, η αποτροπή της παρότρυνσης σε φυλετικό μίσος στα μαζικά μέσα ενημέρωσης καθώς και η μη διακριτική πρόσβαση στις πληροφορίες του δημόσιου τομέα.

- *Πολιτική ανταγωνισμού* – αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις δικτυακές βιομηχανίες που έχουν ελευθερωθεί, όπως οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της μη διακριτικής πρόσβασης σε υποδομές και σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Ανάκτηση παρανόμων κρατικών ενισχύσεων.

4. ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΑΠΟΚΤΗΘΕΙΣΑΣ ΠΕΙΡΑΣ

Το κεκτημένο συνεχίζει να αναπτύσσεται υπό το φως της πείρας που αποκτάται κατά την εφαρμογή του. Υπάρχει ανάγκη να ενισχυθεί η διαδικασία που στοχεύει στη «βελτίωση της νομοθεσίας», να επιλεγεί η πλέον κατάλληλη απάντηση που πρέπει να δοθεί σε κάθε είδος προβλήματος στο σχετικό στάδιο της διαδικασίας, εξασφαλίζοντας ότι οι πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή τροφοδοτούν την αναθεώρηση της νομοθεσίας.

Σε ορισμένους τομείς, όπως η συμβολή των σωματιδίων στην ατμοσφαιρική ρύπανση ή η επεξεργασία χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, οι νομοθετικές τροποποιήσεις μπορούν να βελτιώσουν ορισμένους στόχους, να τροποποιήσουν ουσιαστικές διατάξεις, να καθυστερήσουν την εφαρμογή ή να εισάγουν μεγαλύτερη ευελιξία στις απαιτήσεις για να αντιμετωπιστούν οι συναντώμενες δυσκολίες. Σε άλλους τομείς, όπως στον τομέα του τελωνειακού κώδικα για παράδειγμα, έγιναν σημαντικές βελτιώσεις, διοικητική απλούστευση ή πιο αποτελεσματική διαχείριση. Οι διαρθρωτικές δυσκολίες που δημιουργούνται από το άνοιγμα της αγοράς φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας ξεπεράστηκαν μέσω του τρίτου νομοθετικού πακέτου. Όσον αφορά τη σήμανση και την εμπορία τροφίμων και ζωοτροφών, καθώς και την προστασία των φυτών, η διαδικασία νομοθετικής αποσαφήνισης και αναδιατύπωσης έχει φτάσει σε διαφορετικά στάδια. Έχει σημειωθεί ή πρόκειται να σημειωθεί σημαντική νομοθετική εξέλιξη στον τομέα της αμοιβαίας αναγνώρισης που έχει σχέση με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και σε τομείς όπως η αυτοκινητοβιομηχανία και τα ιατροτεχνολογικά βοηθήματα, τα φαρμακευτικά προϊόντα και οι καθυστερήσεις πληρωμής, με ιδιαίτερη προσοχή στις μικρές επιχειρήσεις.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα έκθεση τονίζει την ανάγκη συνεχούς ενεργού συνεργασίας μεταξύ Επιτροπής και κρατών μελών για να εξασφαλιστεί η γενική διαχείριση της νομοθεσίας και εργασίας βασισμένης σε εταιρική σχέση για να δοθεί ταχεία και αποτελεσματική απάντηση στις ανησυχίες των πολιτών και να διορθωθούν οι παραβάσεις, στοιχείο η σημασία του οποίου τονίστηκε από το Κοινοβούλιο. Τα καλύτερα αποτελέσματα θα επιτευχθούν χάρη στη συντονισμένη δράση της Επιτροπής και των κρατών μελών, η οποία θα είναι προσαρμοσμένη στις ειδικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να

επαγρυπνεί για τη δίωξη των παραβάσεων και θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποβάλλοντας εκθέσεις για την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και εξετάζοντας μαζί του τις εξελίξεις στο συγκεκριμένο τομέα.

Υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, μεταξύ των οποίων οι σημαντικές καθυστερήσεις που σημειώνονται κατά τη μεταφορά των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο. Ορισμένοι τομείς του κοινοτικού δικαίου συνεχίζουν εξάλλου να δίνουν λαβή για πολυάριθμες καταγγελίες εκ μέρους των πολιτών και των επιχειρήσεων λόγω παραβιάσεων των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζονται από το κοινοτικό δίκαιο. Κατά τη διάρκεια του προσεχούς έτους, η Επιτροπή θα συγκεντρώσει κυρίως τις προσπάθειές της στα ακόλουθα μέτρα:

- αντιμετώπιση του προβλήματος που δημιουργείται από τις σημαντικές καθυστερήσεις μεταφοράς των οδηγιών·

- ενίσχυση των προληπτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της εμμένουσας ανάγκης να αναπτυχθεί η ανάλυση των προβλημάτων εφαρμογής και συμμόρφωσης στο πλαίσιο της προετοιμασίας αξιολογήσεων των επιπτώσεων·

- βελτίωση της ενημέρωσης και των άτυπων μηχανισμών επίλυσης των προβλημάτων προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων· και

- χορήγηση προτεραιότητας στις πιο σημαντικές υποθέσεις και στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη για να επιταχυνθεί η επανόρθωση των παραβάσεων.